Matura 2027 z języka polskiego – poziom podstawowy. Arkusz próbny 2

Formuła 2023 · część pisemna

Czas pracy: **240 minut**

Liczba punktów: **60**

Imię i nazwisko: ..... Klasa: ..... Data: .....

INSTRUKCJA DLA ZDAJĄCEGO

1. Sprawdź, czy arkusz zawiera wszystkie strony. Ewentualny brak zgłoś nauczycielowi.
2. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz łącznie **240 minut** i sam decydujesz, ile czasu przeznaczysz na test, a ile na wypracowanie.
3. Czytaj uważnie teksty i polecenia. Odpowiedzi zapisuj w miejscach na to przeznaczonych.
4. W zadaniach zamkniętych wybierz jedną odpowiedź i otocz kółkiem jej literę. W zadaniach otwartych odpowiadaj pełnymi zdaniami, zgodnie z poleceniem.
5. Wypracowanie musi liczyć **co najmniej 300 wyrazów**.
6. Pisz czytelnie długopisem lub piórem z czarnym tuszem. Nie używaj korektora; błędny zapis przekreśl.
7. Podczas egzaminu nie wolno korzystać z żadnych słowników.
8. Zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.

Arkusz przygotowany zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi na rok 2027. Nie jest to arkusz CKE ani kopia arkusza z poprzednich lat.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Arkusz 1. Część 1. Test „Język polski w użyciu”

Przeczytaj uważnie teksty 1. i 2., a następnie rozwiąż zadania 1–6. Odpowiadaj własnymi słowami i wyłącznie na podstawie tekstów, jeśli polecenie nie mówi inaczej.

Tekst 1. Człowiek, który się bawi

[1] W 1938 roku holenderski historyk Johan Huizinga wydał książkę *Homo ludens*, czyli „człowiek bawiący się”. Postawił w niej tezę, która wielu czytelnikom wydała się przesadna: zabawa nie jest dodatkiem do kultury ani odpoczynkiem od poważnych zajęć, lecz jednym z jej źródeł. Zanim ludzie spisali prawa, stworzyli teatr i zaczęli rozgrywać zawody, bawili się – a z tej zabawy wyrastały obrzędy, pojedynki na słowa, gry i widowiska.

[2] Co właściwie nazywamy zabawą? Huizinga wskazał kilka jej cech. Po pierwsze, zabawa jest dobrowolna: nikogo nie da się zmusić do zabawy, można go najwyżej zmusić do udawania, że się bawi. Po drugie, rozgrywa się w wydzielonym czasie i miejscu – na boisku, na scenie, na szachownicy – gdzie na chwilę przestają obowiązywać zwykłe sprawy. Po trzecie, ma własne reguły, których uczestnicy muszą przestrzegać. Wreszcie zabawa nie służy zdobyciu korzyści: bawimy się dla samej zabawy.

[3] Huizinga szukał śladów zabawy w dawnych kulturach i znajdował je niemal wszędzie. Igrzyska w starożytnej Grecji, średniowieczne turnieje rycerskie, spory poetów toczone według ustalonych reguł – wszystko to miało charakter gry: odbywało się w wyznaczonym miejscu, według znanych zasad, a zwycięzca zdobywał przede wszystkim sławę. Także język lubi się bawić: rymy, zagadki, przysłowia i gry słów towarzyszą ludziom od zawsze. Nie przypadkiem mówimy, że aktor gra rolę, a muzyk gra na skrzypcach – sama polszczyzna podpowiada, jak blisko sztuce do zabawy.

[4] Z tych cech wynika coś ważnego. Kto się bawi, uczy się szanować umowę. Dzieci grające w klasy wiedzą, że nie wolno nadepnąć na linię, i same pilnują, by nikt nie oszukiwał. Huizinga zauważył przy tym ciekawą rzecz: gracza, który po cichu łamie zasady, często traktujemy łagodniej niż tego, kto ostentacyjnie odmawia gry i ogłasza, że cała zabawa jest bez sensu. Oszust przynajmniej udaje, że uznaje reguły; ten, kto psuje zabawę, niszczy świat, który wszyscy wspólnie zbudowali.

[5] Dorośli często wstydzą się zabawy. Uważamy ją za coś dziecinnego, co należy porzucić razem z kolorowymi klockami. Tymczasem bawimy się przez całe życie, tylko nazywamy to inaczej: rozgrywamy partię szachów, śpiewamy w chórze, przebieramy się na bal, rozwiązujemy krzyżówki, kibicujemy drużynie. W takich chwilach wolno nam na moment odłożyć troski i stać się kimś innym – strategiem, aktorem, rycerzem. Nie jest to ucieczka od życia, tylko sposób, by nabrać do niego dystansu. Gry planszowe, w które grali starożytni Egipcjanie i Rzymianie, wciąż mają swoich następców na naszych stołach. Kto potrafi się śmiać z przegranej partii, łatwiej zniesie porażkę w pracy; kto umie przyjąć rolę na scenie, lepiej rozumie, że także w codziennym życiu ludzie odgrywają role. Zabawa jest więc dla dorosłego czymś w rodzaju próby generalnej – bezpiecznym miejscem, w którym można ćwiczyć odwagę, cierpliwość i uczciwość.

[6] Warto więc bronić zabawy przed tymi, którzy chcieliby z niej zrobić wyłącznie narzędzie – do nauki, do pracy, do osiągania wyników. Zabawa może uczyć i wzmacniać, ale tylko wtedy, gdy pozostaje zabawą. Kiedy każdą partię szachów traktujemy jako trening pamięci, a każdą wycieczkę jako okazję do spalenia kalorii, zabawa zamienia się w kolejny obowiązek. Człowiek, który przestał się bawić, nie stał się przez to poważniejszy. Stał się po prostu uboższy.

Tekst przygotowany do arkusza.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Tekst 2.

Tekst 2. Gra, w którą gra się nami

[1] Aplikacja do nauki języków gratuluje mi, bo ćwiczę już czterdziesty dzień z rzędu. Za każdą lekcję dostaję punkty, za tydzień bez przerwy – odznakę, a w cotygodniowym rankingu właśnie awansowałem do wyższej ligi. Wieczorem, zmęczony, otwieram telefon nie dlatego, że chcę się uczyć, lecz dlatego, że szkoda mi stracić serię. Tak działa grywalizacja – wykorzystywanie mechanizmów znanych z gier w dziedzinach, które grami nie są. Nikt mnie do tego nie zmusza, a jednak czuję się tak, jakbym miał obowiązek, którego nie mogę zaniedbać. Kolorowy płomyk i migająca liczba dni przypominają mi o nim częściej niż niejeden nauczyciel.

[2] Samo słowo powstało niedawno jako polski odpowiednik angielskiego *gamification*. Połączono w nim „grę" i „rywalizację" i trudno o trafniejszą nazwę: chodzi o to, by zwykłą czynność zamienić w zawody. Punkty zbieramy dziś za zakupy w sklepie, za przebyte kilometry, za przeczytane artykuły. Liczniki kroków ogłaszają nasze sukcesy znajomym, a programy lojalnościowe obiecują nagrodę po zdobyciu kolejnego poziomu. Wszystkie te rozwiązania korzystają z tych samych pragnień, które napędzają zwykłą grę: chcemy wygrywać, zdobywać uznanie i widzieć, że robimy postępy.

[3] Nie ma w tym nic złego, dopóki pamiętamy, kto ustala zasady. W prawdziwej grze reguły są wspólne i jawne, a gracz może w każdej chwili odejść od stołu. Johan Huizinga, autor słynnej książki *Homo ludens*, uważał dobrowolność za pierwszą cechę zabawy. Tymczasem wiele aplikacji zaprojektowano tak, by rezygnacja była jak najtrudniejsza: przerwana seria przepada, a ranking przypomina, że inni nas wyprzedzają. Nie bawimy się więc – to ktoś inny gra nami, a stawką są nasz czas i nasza uwaga. Gra, której nie wolno przerwać bez kary, przypomina raczej obowiązek niż rozrywkę.

[4] Grywalizacja zmienia też to, dlaczego coś robimy. Kto zaczynał naukę języka z ciekawości, po kilku tygodniach zaczyna liczyć punkty, a nie nowe słowa. Czytelnik, który dostaje odznakę za każdą przeczytaną książkę, łatwo sięga po krótsze i łatwiejsze, bo szybciej przybliżają go do nagrody. Wynik na tablicy przesłania cel, dla którego w ogóle zaczęliśmy. Łatwo to zauważyć u siebie: gdy aplikacja przestaje przyznawać punkty, nagle okazuje się, że znika również chęć do ćwiczeń.

[5] Rozgrywka ma też innego zwycięzcę, niż sugeruje tabela wyników. Kiedy zbieramy punkty w sklepowej aplikacji, sklep zbiera informacje o nas: co kupujemy, kiedy i za ile. Kiedy biegamy z licznikiem w telefonie, firma dowiaduje się, gdzie mieszkamy i o której wychodzimy z domu. Kolorowe odznaki są nagrodą dla nas, ale prawdziwą wygraną zgarnia ktoś inny.

[6] Nie chodzi o to, by wyrzucić telefon. Grywalizacja potrafi pomóc – bywa, że dzięki niej ktoś wreszcie regularnie ćwiczy albo codziennie powtarza słówka. Warto jednak od czasu do czasu zadać sobie pytanie: czy nadal gram, bo chcę, czy dlatego, że nie potrafię przestać? Jeśli prawdziwa jest ta druga odpowiedź, to nie jest już zabawa, tylko nawyk, który ktoś starannie dla nas zaprojektował.

Tekst przygotowany do arkusza.

Zadanie 1. (0–1) Na podstawie tekstów *Człowiek, który się bawi* i *Gra, w którą gra się nami*
Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1. W obu tekstach wskazano dobrowolność jako cechę zabawy.	**P**	**F**
2. Autor tekstu 1. uważa, że zabawa jest właściwa wyłącznie dzieciom.	**P**	**F**
3. Autor tekstu 2. całkowicie odrzuca wykorzystywanie mechanizmów gier w nauce.	**P**	**F**

Zadanie 2. (0–1) Na podstawie akapitu 4. tekstu 1. wyjaśnij, dlaczego ten, kto psuje zabawę, bywa oceniany surowiej niż oszust.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Arkusz 1. Część 2. Test historycznoliteracki

Zadanie 7. (0–2) Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.

Homer, *Iliada* – tarcza Achillesa

Ryje także dwa miasta długo nieśmiertelne,
Jedno wyraża śluby i gody weselne:
Prowadzą przy pochodniach z domu nowożeńców,
— «Hymen! Hymen!» wołają, a grono młodzieńców
Skocznymi tany lekkie zawiązuje koła;
Brzmi fletni i oboi kapela wesoła.
W progach domów niewiasty chciwym patrzą okiem,
Nie mogąc się tak miłym nasycić widokiem
[…]

Pod murami drugiego miasta wojska stoją,
Straszny blask oręż ciska, lecz w chęciach się dwoją:
Jedni je na łup dzikim skazują zapałem,
Drudzy bogactwa jego chcą wziąć równym działem.
[…]

Wszczyna się bój nad rzeką: tamci walczą stale,
Obie rażą się strony w okrutnym zapale…
Ta strona ciągnie trupy, tamta ją odpycha.
Wszystko pod boskim dłutem żyje i oddycha.
Tamże wydał przemyślny bóg obszerne pole:
Liczni rolnicy tłuste przewracają role;
[…]

Druga niwa okryta dojrzałymi kłosy:
Żeńce tną zboże, ostre mając w ręku kosy,
[…]

Ryje i cudny taniec, który Dedal w Krecie
Wymyślił Aryjadnie, prześlicznej kobiecie;
Skaczą chłopcy i dziewki wziąwszy się za ręce.
[…]

Nareszcie świetny puklerz sztukmistrz doskonały
Szumiącymi obwodzi oceanu wały.

Objaśnienia: *ryje* – rzeźbi, wykuwa; *Hymen* – okrzyk weselny (od imienia boga małżeństwa); *fletnia* – flet; *w chęciach się dwoją* – nie są zgodni w zamiarach; *niwa* – pole uprawne; *żeńce* – żniwiarze; *puklerz* – tarcza; *Aryjadna* – Ariadna.

Homer, *Iliada*, księga XVIII, przekład Franciszka Ksawerego Dmochowskiego, fragmenty; tekst według wydania w serwisie wolnelektury.pl. W tej pieśni bóg Hefajstos na prośbę Tetydy wykuwa nową zbroję i tarczę dla jej syna Achillesa, który po śmierci Patroklosa wraca do walki pod Troją (domena publiczna).

7.1. (0–1) Wyjaśnij, jakie dwie strony ludzkiego życia przedstawiają dwa miasta wyrzeźbione na tarczy.

PIERWSZA ŁAWKA

7.2. (0–1) Wyjaśnij, dlaczego opis tarczy, którą otrzymuje wracający do walki Achilles, można uznać za obraz całego ludzkiego świata.

Zadanie 8. (0–2) Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.

Jan Kochanowski, *Na dom w Czarnolesie*

Panie, to moja praca, a zdarzenie Twoje;
Raczyż błogosławieństwo dać do końca swoje!
Inszy niechaj pałace marmurowe mają
I szczerym złotogłowem ściany obijają,
Ja, Panie, niechaj mieszkam w tym gniaździe ojczystym,
A Ty mię zdrowiem opatrz i sumnieniem czystym,
Pożywieniem uczciwym, ludzką życzliwością,
Obyczajmi znośnymi, nieprzykrą starością.

Objaśnienia: *zdarzenie* – tu: pomyślność, powodzenie dane przez Boga; *raczyż* – racz, zechciej; *inszy* – inni; *szczery złotogłów* – kosztowna tkanina przetykana czystym złotem; *opatrz* – zaopatrz, obdarz; *uczciwy* – uczciwy; *obyczajmi znośnymi* – łagodnym, zgodnym usposobieniem.

Jan Kochanowski, *Fraszki*, księgi trzecie, *Na dom w Czarnolesie* (całość); tekst według wydania w serwisie wolnelektury.pl (domena publiczna).

8.1. (0–1) Wyjaśnij, jaką hierarchię wartości wyraża osoba mówiąca, zestawiając swój dom z pałacami innych. Podaj dwie wartości, o które prosi Boga.

8.2. (0–1) Który ideał, bliski twórcom renesansu, wyraża fraszka? Zaznacz właściwą odpowiedź, wybraną spośród podanych A–D.

A. Oświeceniowe przekonanie, że rozum może zastąpić człowiekowi wiarę w Boga.

B. Średniowieczne przekonanie, że świat doczesny zasługuje wyłącznie na pogardę.

C. Horacjański ideał umiaru i spokojnego życia we własnym domu, z ufnością w Bogu.

D. Barokowe poczucie marności i niepokoju wobec przemijania wszystkich rzeczy.

PIERWSZA ŁAWKA

Zadanie 9. (0–2) Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.

Ignacy Krasicki, *Świat zepsuty*

Gdzieżeś, cnoto? gdzieś, prawdo? gdzieście się podziały?
Tuście niegdyś najmilsze przytulenie miały.
Czciły was dobre nasze ojcy i pradziady,
A synowie, co w bite wstąpać mieli ślady,
Szydząc z świętej poczciwych swych przodków prostoty,
Za blask czczego poloru zamienili cnoty.
[…]
Duchy przodków, nadgrody cnót co używacie,
Na wasze gniazdo okiem jeżeli rzucacie,
Jeśli odgłos dzieł naszych was kiedy doleci,
Czyż możecie z nas poznać, żeśmy wasze dzieci?
Jesteśmy, ale z gruntu skażeni, wyrodni,
Jesteśmy, ależ tego nazwiska niegodni.
[…]
Padnie słaby i leże — wzmoże się wspaniały:
Rozpacz — podział nikczemnych!
Wzmagają się wały,
Grozi burza, grzmi niebo; okręt nie zatonie.
Majtki zgodne z żeglarzem, gdy staną w obronie;
A choć bezpieczniej okręt opuścić i płynąć,
Poczciwej być w okręcie, ocalić lub zginąć.

Objaśnienia: *przytulenie* – schronienie; *w bite ślady* – w wydeptane ślady; *polor* – ogłada, powierzchowna elegancja; *nadgrody cnót co używacie* – którzy cieszycie się nagrodą za cnoty; *leże* – leży; *podział* – tu: udział, los; *majtki* – marynarze; *żeglarz* – tu: sternik; *poczciwej* – uczciwiej, godniej.

Ignacy Krasicki, *Satyry*, część pierwsza, *Świat zepsuty*, fragmenty; tekst według wydania w serwisie wolnelektury.pl (domena publiczna).

9.1. (0–1) Wyjaśnij, jak podmiot mówiący ocenia swoich współczesnych w porównaniu z przodkami.

9.2. (0–1) Wyjaśnij sens obrazu okrętu w burzy w ostatnich wersach fragmentu.

PIERWSZA ŁAWKA

Zadanie 10. (0–1) Wyjaśnij, jaką rolę w wewnętrznej walce Rodiona Raskolnikowa, bohatera *Zbrodni i kary* Fiodora Dostojewskiego, z zamiarem zbrodni odgrywa jego sen o koniu zajeżdżanym na śmierć. Odwołaj się do powieści.

Zadanie 11. (0–2) Zapoznaj się z opisem plakatu i wykonaj zadanie.

Plakat do *Wesela* – opis

Plakat do przedstawienia *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego (projekt przygotowany do arkusza). Tło plakatu jest granatowe, jak nocne niebo. Na środku stoi wielki słomiany chochoł; jego kształt tworzą wtopione w słomę sylwetki tańczących par – ludzie mają opuszczone ramiona, pochylone głowy i zamknięte oczy.

U podstawy chochoła, na ziemi, leży złoty róg, a tuż obok niego – pawie pióro. Z lewej strony plakatu widać fragment miejskiej kamienicy z oświetlonym oknem, z prawej – strzechę wiejskiej chaty. Oba budynki łączy wąska kładka, pęknięta pośrodku. U góry widnieje tytuł dramatu ułożony ze słomianych źdźbeł.

Opis fikcyjnego plakatu teatralnego przygotowany na potrzeby arkusza.

11.1. (0–2) Wybierz dwa elementy graficzne opisanego plakatu i wyjaśnij ich sens w kontekście problematyki *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego.

PIERWSZA ŁAWKA

Zadanie 12. (0–2) Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.

Julian Tuwim, *Prowincja*

Przyjdźcie dziś wieczór do karczmy, kochani moi druhowie, pogwarzymy sobie przy piwie. Lubię ciszę małego miasteczka, prostotę jego codziennych zdarzeń i przedziwną, ujmującą poezję prowincji. I dobrze mi tutaj. Stół w kącie przy oknie: podłoga, piaskiem wysypana; lampa naftowa, zawieszona na zakopconym drucie u pułapu; jasnowłosa Zosia lub Mania za szynkwasem; parę kiełbas, ser pod drucianym kloszem i inne specjały… Mili są sercu mojemu ci ludzie polscy, wchodzący do karczmy z pięknym „pochwalony" na ustach… i te długie historie, opowiadane szorstkim głosem, przerywane śmiechem a sycone kolejkami piwa… Obok, w komorze, usypia swą pociechę jakaś pani Michałowa lub Krajewska… Stukają miarowo bieguny kołyski, mały drze się od czasu do czasu, a wreszcie zasypia… Lu-laj, lu-laj, lu-laj…

Przyjdźcie, kochani druhowie moi…

Jesień zawiewa już chłodem, jesień niezdecydowana, z wielkim urokiem dla duszy mądrej i spokojnej… Jesień, jesień…

Ani nam w karczmie smutno, ani wesoło nie będzie… Bezcelowości spokojnej pragnę, smacznego snu, prostych myśli i ciepła…

Objaśnienia: *druhowie* – przyjaciele; *pułap* – sufit; *szynkwas* – lada w karczmie; *„pochwalony"* – skrót pozdrowienia „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus"; *komora* – izba obok.

Julian Tuwim, *Prowincja* (z tomu *Czyhanie na Boga*, 1918), fragment; tekst według wydania w serwisie wolnelektury.pl (domena publiczna).

12.1. (0–1) Wyjaśnij, co w prowincjonalnej karczmie zachwyca osobę mówiącą. Podaj dwa elementy i określ, jaka postawa wobec świata się w nich wyraża.

12.2. (0–1) Wyjaśnij, jaką funkcję pełnią w utworze liczne wielokropki i powtórzenia (np. „Jesień, jesień…", „Lu-laj, lu-laj, lu-laj…").

Podgląd • Pierwsza Ławka

Arkusz 2. Wypracowanie

Lista lektur obowiązkowych, do których można się odwołać w wypracowaniu.

Lista lektur obowiązkowych

Lektury zgodne z podstawą programową z 2024 r. – zakres podstawowy: Biblia, w tym fragmenty Księgi Rodzaju, Księgi Hioba, Księgi Koheleta, Księgi Psalmów, Apokalipsy św. Jana; Jan Parandowski, *Mitologia*, cz. I Grecja; Homer, *Iliada* (fragmenty); Sofokles, *Antygona*; *Lament świętokrzyski* (fragmenty); *Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią* (fragmenty); *Pieśń o Rolandzie* (fragmenty); William Szekspir, *Makbet*; Molier, *Skąpiec*; Ignacy Krasicki, wybrana satyra; Adam Mickiewicz, wybrane ballady, w tym *Romantyczność*, *Dziady* cz. III; Bolesław Prus, *Lalka*; Henryk Sienkiewicz, *Potop* (fragmenty); Fiodor Dostojewski, *Zbrodnia i kara*; Stanisław Wyspiański, *Wesele*; Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi* (fragmenty); Stefan Żeromski, *Przedwiośnie*; Witold Gombrowicz, *Ferdydurke* (fragmenty); Tadeusz Borowski, *Proszę państwa do gazu*; Gustaw Herling-Grudziński, *Inny świat* (fragmenty); Hanna Krall, *Zdążyć przed Panem Bogiem*; Albert Camus, *Dżuma*; George Orwell, *Rok 1984*; Sławomir Mrożek, *Tango*; Marek Nowakowski, *Górą „Edek”* (z tomu *Prawo prerii*); Andrzej Stasiuk, *Miejsce* (z tomu *Opowieści galicyjskie*); Olga Tokarczuk, *Profesor Andrews w Warszawie* (z tomu *Gra na wielu bębenkach*); Ryszard Kapuściński, *Podróże z Herodotem* (fragmenty). Ponadto z zakresu szkoły podstawowej: Ignacy Krasicki, bajki; Adam Mickiewicz, *Dziady* cz. II, *Pan Tadeusz* (księgi: I, II, IV, X, XI, XII); Aleksander Fredro, *Zemsta*; Juliusz Słowacki, *Balladyna*.

Zakres rozszerzony (dodatkowo): Homer, *Odyseja* (fragmenty); Dante Alighieri, *Boska Komedia* (fragmenty); Jan Kochanowski, *Treny* (jako cykl poetycki); William Szekspir, *Hamlet*; Juliusz Słowacki, *Kordian*; realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (Honoré de Balzac, *Ojciec Goriot*, lub Charles Dickens, *Klub Pickwicka*, lub Mikołaj Gogol, *Martwe dusze*, lub Gustaw Flaubert, *Pani Bovary*); Franz Kafka, *Proces* (fragmenty); Michaił Bułhakow, *Mistrz i Małgorzata*; Stanisław Ignacy Witkiewicz, *Szewcy*; Bruno Schulz, wybrane opowiadania z tomu *Sklepy cynamonowe*; Tadeusz Konwicki, *Mała Apokalipsa*; Janusz Głowacki, *Antygona w Nowym Jorku*; Sławomir Mrożek, wybrane opowiadanie; wybrany esej Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, Zbigniewa Herberta.

Inne lektury obowiązkowe (zgodne z podstawą programową z 2018 r.), do których również można się odwołać w wypracowaniu – zakres podstawowy: *Legenda o św. Aleksym* (fragmenty); *Kwiatki świętego Franciszka z Asyżu* (fragmenty); Gall Anonim, *Kronika polska* (fragmenty); Jan Kochanowski, *Odprawa posłów greckich*; Piotr Skarga, *Kazania sejmowe* (fragmenty); Jan Chryzostom Pasek, *Pamiętniki* (fragmenty); William Szekspir, *Romeo i Julia*; Adam Mickiewicz, *Konrad Wallenrod*; Zygmunt Krasiński, *Nie-Boska Komedia*; Bolesław Prus, *Z legend dawnego Egiptu*; Eliza Orzeszkowa, *Gloria victis*; Stefan Żeromski, *Rozdzióbią nas kruki, wrony…*; Tadeusz Borowski, *Ludzie, którzy szli*; Józef Mackiewicz, *Droga donikąd* (fragmenty); Marek Nowakowski, *Raport o stanie wojennym* (wybrane opowiadanie); Jacek Dukaj, *Katedra*; Antoni Libera, *Madame*; ponadto z zakresu szkoły podstawowej: Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*. **Zakres rozszerzony:** Arystoteles, *Poetyka*, *Retoryka* (fragmenty); Platon, *Państwo* (fragmenty); Arystofanes, *Chmury*; Wergiliusz, *Eneida* (fragmenty); św. Augustyn, *Wyznania* (fragmenty); św. Tomasz z Akwinu, *Summa teologiczna* (fragmenty); François Rabelais, *Gargantua i Pantagruel* (fragmenty); Michel de Montaigne, *Próby* (fragmenty); Juliusz Słowacki, *Lilla Weneda*; Stanisław Wyspiański, *Noc listopadowa*; Jorge Luis Borges, wybrane opowiadanie.

Lista według podstawy programowej (Dz.U. 2024 poz. 1019) w układzie stosowanym w arkuszach CKE 2025–2026

Podgląd • Pierwsza Ławka

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Matura 2027 z języka polskiego – poziom podstawowy, arkusz próbny 2 z zasadami oceniania i powtórką

Podgląd pokazał 9 z 29 stron. Pełna wersja: 29 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Oryginalny arkusz próbny matury z polskiego na poziomie podstawowym w formule 2027: 240 minut, 60 punktów, 16 zadań.
- Arkusz 1: test „Język polski w użyciu" (dwa teksty nieliterackie, notatka syntetyzująca, 10 pkt) i test historycznoliteracki (fragmenty lektur, tekst ikoniczny, 15 pkt).
- Arkusz 2: wypracowanie – dwa tematy do wyboru (35 pkt, co najmniej 300 wyrazów).
- Arkusz zawiera listę lektur obowiązkowych w układzie z arkuszy CKE 2025–2026 (także lektury z podstawy 2018, do których wolno się odwołać w wypracowaniu).
- Na końcu: klucz do zadań zamkniętych, zasady oceniania zadań otwartych z przykładowymi odpowiedziami oraz pełne kryteria oceniania wypracowania (35 pkt) z wariantem dla ucznia z dy
- Osobny plik „Jak odpowiadać w teście historycznoliterackim: rozstrzygnięcie, uzasadnienie, błąd rzeczowy" (4 strony, PDF i DOCX): najważniejsze pojęcia, lektury i konteksty w tabel
- Matura 2027 z języka polskiego: poziom podstawowy 4 maja 2027 r.
- (240 minut, 60 pkt: „Język polski w użyciu" 10 pkt, test historycznoliteracki 15 pkt, wypracowanie 35 pkt, min.
- 300 wyrazów), poziom rozszerzony 20 maja 2027 r.
- (210 minut, 35 pkt – wypracowanie, min.
- 400 wyrazów) – według informatora CKE i komunikatu o harmonogramie z 20.08.2026.
- Arkusz ma 29 stron A4 w PDF i DOCX.
- To oryginalny arkusz, a nie kopia zadań CKE.
- Wszystkie teksty i zadania są oryginalne – żadne nie jest kopią zadania CKE, podręcznika ani zbioru zadań.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/matura-2027-jezyk-polski-podstawowa-arkusz-probny-2